

Spis treści

Wprowadzenie	13
Rozdział pierwszy: Nowoczesność i zagadnienie uwagi	23
Rozdział drugi: 1879. Uwalnianie widzenia	111
Rozdział trzeci: 1888. Światła odczarowania	191
Rozdział czwarty: 1900. Synteza wynaleziona na nowo	351
Epilog: 1907. Rzymskie urzeczenie	449
Posłowie: Między szokiem a rozproszeniem. Przygody obserwatora w nowoczesnym świecie (Iwona Kurz) ...	461
Bibliografia	476
Indeks osób	508
Indeks rzeczowy	517

Jonathan Crary jest profesorem (Meyer Schapiro Professor of Modern Art and Theory) w Department of Art History and Archeology w Columbia University. Specjalizuje się w teorii i historii kultury wizualnej, przede wszystkim dziewiętnastowiecznej. Był współzałożycielem cenionej oficyny Zone Books, którą też współredaguje. Publikuje między innymi w pismach „Artforum”, „October”, „Cahiers du Cinema”. Jest autorem książki *Techniques of the Observer on Vision and Modernity in the Nineteenth Century* (1990) oraz współredaktorem zbioru *Incorporations* (1992) poświęconego problematyce ciała we współczesnej kulturze technologicznej.

Zawieszenia percepcji. Uwaga, spektakl i kultura nowoczesna to dzieło odsłaniające historię kultury przełomu XIX i XX wieku w całym skomplikowaniu zależności pomiędzy sztuką, społeczeństwem a technologią. Skrupulatność i rzetelność badacza nadają książce ciężar niemal encyklopedyczny, który jednak łagodzi błyskotliwość wyводу. Prawdziwie interdyscyplinarne podejście pozwala autorowi wprowadzić problematykę estetyczną w pole refleksji kulturowej, a z kwestii estetycznych wyciągać szersze wnioski na temat przemian podmiotu i środowiska, w którym on funkcjonuje.

„Tytuł tej książki ma zarówno opisywać, jak i wywoływać skojarzenia – jest kilka ważnych dla mnie znaczeń słowa *zawieszenie*. Chcę wskazać na stan zawieszenia, na patrzenie lub słuchanie tak pochłaniające, że uwalnia od otoczenia, prowadzi do powstrzymania czasowości, pozwala wychylić się poza czas. Korzenie słowa *attention* – uwaga – w języku angielskim łączą się ze znaczeniem *tension* – napięcie, stan «spięcia», a także «oczekiwania». Zakłada ono możliwość utrwalenia, utrzymania czegoś jako przedmiotu zachwyty lub kontemplacji, podczas gdy uważny podmiot pozostaje zarazem unieruchomiony i oderwany od ziemi”.

ze wstępu Jonathana Crary'ego

„Łącząc analizę psychologiczną i socjologiczną z wiedzą o fizjologii widzenia, przewodnikami i zarazem symbolami okresu przełomu uczynił Crary płótna trzech malarzy: *W ciepłami* Maneta, *Paradę cyrkową* Seurata oraz *Sosny i skały* Cézanne'a. Każdy z nich bowiem reprezentuje specyficzne odkrycia dotyczące dwóch kluczowych w tej książce zjawisk: zainteresowania oraz percepcji”.

z recenzji Ewy Rewers